

**ОСКАР УАЙЛД
СФИНКС БЕЗ ЗАГАДКА
ЕСКИЗ**

Превод от английски: Жечка Георгиева, 2003

chitanka.info

Един следобед седях с чаша вермут в ръката на терасата пред „Кафе дьо ла Пе“, загледан във великолепието и мизерията на парижкия живот, удивлявах се на странната панорама от гордост и нищета, която се разкриваше пред погледа ми, когато изведнъж чух името си. Обърнах се и видях лорд Мърчисън. Не бяхме се виждали от студентските години в колежа преди близо десетилетие, така че се зарадвах да го срещна отново и ние сърдечно се ръкувахме. В Оксфорд бяхме големи приятели. Много го харесвах — беше хубав, духовит и безкрайно почтен. Често казвахме, че ако се отучи да говори винаги истината, от него ще излезе прекрасен човек, но струва ми се, че му се възхищавахме още повече именно заради неговата прямота. Видя ми се силно променен. Имаше угрижен и озадачен вид, сякаш го измъчваха някакви съмнения. Реших, че е изключено да е заразен от доста модния напоследък скептицизъм, тъй като Мърчисън бе заклет консерватор и вярваше в Стария завет също тъй безусловно, както и в Камарата на лордовете. Затова си помислих, че причината е някоя жена, и го попитах дали не се е задомил.

— Не разбирам достатъчно жените — отвърна ми той.

— Скъпи ми Джералд, жените са, за да ги обичаме, а не да ги разбираме.

— Не мога да обичам, ако нямам доверие — рече той.

— Струва ми се, че криеш някаква тайна, Джералд! — възкликнах аз. — Разкажи ми всичко.

— Хайде да се повозим — предложи той. — Тук е прекалено оживено. Не, не искам жълт файтон, какъв да е друг цвят — да, тъмнозелен например може.

Няколко минути по-късно вече се носехме в тръс по булеварда в посока към Мадлената.

— Къде отиваме? — попитах аз.

— О, където искаш — в ресторанта на Булонския лес. Ще обядваме там и ще ми разкажеш всичко за себе си.

— Преди това искам ти да ми разкажеш за себе си. Разкрий ми тайната си.

Той измъкна от джоба си малко марокеново калъфче със сребърна закопчалка и ми го подаде. Отворих го. Вътре имаше снимка на жена. Беше висока, стройна и живописна по един особен начин, с

големи замечтани очи и свободно пусната коса. Заприлича ми на ясновидка. Беше загърната в скъпи кожи.

— Какво ще кажеш за това лице? — попита той. — Вдъхва ли ти доверие?

Внимателно го разгледах. Стори ми се, че беше лице на човек, който крие някаква тайна, но не можех да определя дали тайната бе добра или лоша. Красотата му беше изваяна от множество загадки — може да се каже, че красотата на това лице бе по-скоро психологическа, отколкото пластична, а леката усмивка, която блуждаеше на устните, бе твърде тънка, за да се нарече мила.

— Е? — нетърпеливо възкликна той. — Какво ще кажеш?

— Джоконда в самурени кожи — отвърнах аз. — Разкажи ми всичко за нея.

— Не сега — след като се наобядваме — отговори ми той и смени темата на разговора.

Когато келнерът донесе кафето и цигарите, аз напомних на Джералд за обещанието му. Той стана от стола си, разходи се три пъти напред-назад из салона, отпусна се в едно кресло и ми разправи следната история:

— Една вечер към пет часа се разхождах по Бонд Стрийт. Бяха се натрупали страшно много файтони и движението беше почти замряло. Близо до тротоара бе спрял лек закрит файтон, който по една или друга причина привлече вниманието ми. Като минах покрай него, отвътре ме погледна лицето, което ти показах днес следобед. Направи ми изключително силно впечатление. Цяла нощ не ми излезе от ума, а също и през следващия ден. Започнах да шаря напред-назад по тази проклета улица, да се вирам във всеки файтон и да чакам появата на онзи, жълтия. Ала не открих прекрасната си непозната и накрая взех да си мисля, че просто съм я сънувал. След няколко седмици бях поканен на вечеря у мадам дьо Растай. Вечерята беше за осем часа, ала в осем и половина все още чакахме в гостната. Най-сетне прислужникът разтвори вратата и оповести появата на лейди Олрой. Беше същата жена, която бях търсил. Влезе много бавно, като лунен лъч в сива дантела, и за голямо мое учудване бях помолен да ѝ предложи ръката си и да я придружа до масата. След като се настанихме, аз споменах най-невинно: „Струва ми се, че ви зърнах преди известно време на Бонд Стрийт, лейди Олрой.“ Тя силно пребледня и ми прошепна тихо:

„Моля ви, не говорете толкова високо. Може да ви чуят.“ Почувствах се ужасно, задето бях започнал тъй зле, и доста лекомислено захванах разговор за френски пиеси. Тя отговаряше едносрично, с един и същ музикален глас, и имах чувството, че се бои да не би някой да ни подслушва. Аз се влюбих страстно и безразсъдно, а неуловимата атмосфера на тайнственост, която я обвиваше, разпали още повече любопитството ми. Когато си тръгваше малко след вечерята, попитах я дали ще мога да я навестя.

Тя се поколеба за миг, огледа се да види няма ли някой наблизко и чак тогава отвърна: „Да, утре в пет без четвърт.“ Помолих мадам дьо Растай да ми разкаже за нея, ала единственото, което научих, бе, че е вдовица, с прекрасна къща на Парк Лейн, и тъй като един досадник с научни наклонности взе да ни просвещава на тема вдовиците, прокарвайки идеята, че в брака оцеляват най-здравите, аз станах и се прибрах у дома.

На другия ден бях на Парк Лейн точно на минутата, ала икономът ме осведоми, че лейди Олрой току-що била излязла. Отидох в клуба много нещастен и силно озадачен и след дълги размисления й написах писмо с молбата да ми позволи да опитам късмета си някой друг следобед. Няколко дни нямах отговор, но най-сетне получих кратка бележка, че в събота в четири часа ще си бъде у дома, а отдолу имаше следният невероятен послепис:

Моля Ви, не ми пишете повече на този адрес. Ще Ви обясня, когато се видим.

В събота тя ме прие и беше изключително мила, ала като си тръгнах, че помоли, ако ми се наложи пак да й пиша, да адресирам писмото си до мисис Нокс, до поискване, библиотека Уитикър, Грийн Стрийт. „Има причини — поясни, — поради които не мога да получавам писма в дома си.“

През целия сезон се виждахме доста често, ала атмосферата на тайнственост не я напусна нито за миг. Понякога си мислех, че е във властта на някой мъж, но имаше тъй недостъпен вид, че не можех да го повярвам. Беше ми безкрайно трудно да стигна до някакъв извод, защото приличаше на онези странни кристали, които виждаме в

музеите — в един момент са бистри, а в следващия се замъгляват. Най-сетне се реших да я помоля да ми стане жена: до гуша ми беше дошла тази безкрайна прикритост, която тя налагаше на всичките ми посещения и на малкото писма, които ѝ изпращах. Писах ѝ до библиотеката с молба да се срещнем следващия понеделник в шест часа. Бдх направо заплепен от нея — въпреки тайнствеността, както си мислех тогава, а всъщност поради нея, както ми става ясно сега. Не, аз обичах самата жена. Тайнствеността ме тревожеше, влудяваше ме. Защо ѝ трябваше на съдбата да ме накара да я проследя?

— Значи все пак си открил тайната? — възкликнах аз.

— Боя се, че да. Съди сам. Когато дойде понеделникът, отидох да обядвам у чичо си и някъде към четири часа се озовах на Марълъбън Роуд. Нали знаеш, че чичо ми живее около Риджънт Парк. Исках да се добера до Пикадили и затова тръгнах по най-краткия път през множество мизерни улички. Внезапно съзрях пред себе си лейди Олрой, увита във воали и забързана. Като стигна последната къща на улицата, тя се изкачи по стълбата, извади ключ и влезе вътре. „Ето я тайната!“ — казах си аз и избързах след нея да разгледам къщата. Приличаше ми на онези, които се дават под наем. На стъпалото пред входа намерих носната ѝ кърпичка, която тя бе изпуснала. Вдигнах я и я прибрах в джоба си. Сетне се замислих какво да сторя. Стигнах до извода, че нямам никакво право да я шпионирам, и продължих към клуба си. В шест часа отидох у тях. Беше се излегнала на един диван по домашна роба от сребриста материя, закопчана с някакви особени лунни камъни, каквито тя постоянно носеше. Изглеждаше направо възхитително. „Толкова ми е приятно да ви видя — каза тя. — Днес не съм излизала от къщи.“ Изгледах я изумен, извадих кърпичката от джоба си и я подадох. „Днес следобед изтървахте това на Къмнър Стрийт, лейди Олрой“ — отвърнах ѝ аз много спокойно. Тя се взря в мен ужасена, ала не направи никакъв опит да вземе кърпичката. „Какво правехте там?“ — продължих аз. „А вие с какво право ме разпитвате?“ — „С правото на мъж, който ви обича — отговорих. — Дойдох да ви помоля да ми станете жена.“ Тя зарови лице в ръцете си и горчиво зариде. „Дължна сте да ми кажете!“ — възкликнах аз. Тя стана, погледна ме право в очите и прошепна: „Лорд Мърчисън, нямам какво да ви кажа!“ — „Отишли сте там на среща с някого! — извиках. — И това е вашата тайна!“ Тя пребледня като смъртник и промълви:

„С никого не съм се срещала.“ — „Защо не ми кажете истината?“ — възкликнах. „Казах ви я“ — отвърна ми тя.

Бях луд, обезумял, не знам какво съм й наговорил, но бяха ужасни неща. Най-сетне изскочих от къщата. На другия ден получих от нея писмо, но го върнах обратно, без да го отворя, и заминах с Алън Корвил за Норвегия. Върнах се месец по-късно и първото нещо, което видях, бе съобщението в „Морнинг поуст“ за смъртта на лейди Олрой. Настинала по време на представление в операта и след пет дни починала от възпаление на белите дробове. Затворих се вкъщи и отказах да се виждам с когото и да било. Толкова много я обичах и тъй безумно! Боже мой! Как обичах тази жена!

— Отиде ли на онази улица, в къщата? — попитах аз.

— Да — отговори той. — Един ден отидох отново на Къмнър Стрийт. Не можех да се стърпя. Разяждаха ме съмнения. Почуках на вратата и ми отвори жена с почтен вид. Попитах я дали има свободни стаи. „Стаите уж са наети, господине — отвърна ми тя, — но дамата не се е вестявала вече три месеца и тъй като наемът не е платен, можете да ги вземете.“ — „Тази ли е дамата?“ — попитах аз и й показах снимката. „Тя е, няма грешка! Кога ще се върне, сър?“ — „Дамата почина“ — рекох аз. „Ах, сър, дано грешите! Тя беше най-добрата ми наемателка. Плащаше ми по три гвинеи на седмица само за да поседи от време на време в гостните ми.“ — „Срещаше ли се с някого?“ — попитах. Ала жената ме увери, че с никого не се срещала, винаги идвала сама, с никого не се виждала. „И какво е правела тук, по дяволите!“ — извиках аз. „Просто си седеше в гостната, сър, четеше книги, понякога пиеше чай“ — отвърна жената. Не знаех какво да кажа, така че й бутнах в ръката една лира и си тръгнах. Вярваш ли, че ми е казала истината?

— Вярвам.

— Тогава защо е ходела там лейди Олрой?

— Скъпи ми Джералд — отговорих аз. — Лейди Олрой просто е имала мания за тайнственост. Наела е тези стаи единствено за да си достави удоволствието да ходи там със спуснатата воалетка и да си въобразява, че е голяма героиня. Тайнствеността страстно я е привличала, но тя самата е била само един сфинкс без загадка.

— Наистина ли мислиш така?

— Убеден съм.

Той извади марокеновия калъф, отвори го и погледна снимката.
— Дали? — попита след дълго мълчание.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.